

18. maj 2018

Kulturministerens talepapir vedr. forelæggelse af kultur- og sportsdelen af rådsmødet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 22.-23. maj 2018

Kultur- og sportsdelen af rådsmødet

Dagsordenen for det kommende rådsmøde har for kultur- og sportsdelens vedkommende fire punkter. Af disse er der to kulturpunkter og to punkter om idræt.

Alle punkter er til orientering.

Jeg henviser til samlenotatet og kan generelt om dagsordenen nævne, at det bulgarske formandskab har foreslået at vedtage to sæt konklusioner og gennemføre to drøftelser.

Der er med andre ord ikke er lagt op til store beslutninger på rådsmødet.

[Pkt. 8. Udkast til rådskonklusioner om behovet for at sætte fokus på kulturarven på tværs af politikker i EU]

Med hensyn til *kulturdelen* vil jeg først nævne **punkt 8** om rådskonklusioner om at sætte fokus på kulturarven i EU's politikker. Her opfordres der til at tænke kulturarven sammen med andre områder som f.eks. uddannelse, turisme, miljø og social inklusion og borgerinddragelse.

Regeringen kan støtte opfordringerne i konklusionsudkastet, som ligger i god forlængelse af vores egne tanker på kulturområdet.

Inddragelse af borgerne ser jeg som en helt uomgængelig forudsætning for kulturarvsinstitutionernes arbejde.

F.eks er vores museer helt afhængige af frivillige ildsjæle. Jeg kan også nævne det stærke samarbejde, som Rigsarkivet har med forskellige grupper af entusiaster, som beriger arkivalier med oplysninger.

Jeg vil også gerne fremhæve de sociale og uddannelsesmæssige aspekter i kulturarvsinstitutionernes arbejde. Vi lægger stor vægt på, at institutionerne får fat i hele befolkningen, ikke mindst de unge. Og jeg tror meget på, at bevidsthed om vores fælles kulturarv er en forudsætning for at føle ejerskab til vores fælles samfund.

Det er samtidig relevant også at se kulturarven i et turisme- og vækstperspektiv. Initiativet om styrket kulturturisme i hele Danmark er et eksempel. Her

er kulturinstitutioner og turistaktører gået sammen om at støtte projekter, der skal få flere udenlandske og danske turister til at besøge de danske kulturinstitutioner i hele landet.

Rådskonklusionerne skal ikke mindst ses i sammenhæng med det fokus, der er i EU på at diskutere EU's fremtid.

F.eks. grundlæggende spørgsmål som, hvordan man styrker sammenholdet i EU? Hvad der binder borgerne sammen på tværs af EU's grænser? Hvordan EU bliver mere vedkommende for borgerne? mv.

EU's fremtid er også et spørgsmål, vi er optaget af i regeringen. Med den styrkede EU-debat, som regeringen lige har lanceret, håber jeg, at vi får en bred debat med borgere i hele landet om, hvilke forventninger danskerne har til EU og Danmarks placering i EU.

EU's stats- og regeringschefer udpegede sidste år kultur og kulturarven som områder, der kan bidrage til en forståelse af, hvad der knytter os sammen i EU – f.eks. i form af fælles værdier og historie. *[Uformelt topmøde i Göteborg 17.11.17 og konklusioner fra Det Europæiske Råds møde 14. 12.17]*

Bl.a. har EU's ledere opfordret medlemslandene og EU til at bruge det europæiske kulturarvsår 2018 som anledning til at øge bevidstheden om kulturens og kulturarvens bredere sociale og økonomiske betydning.

Som forberedelse af kulturarvsåret har der i efteråret 2017 været gennemført en undersøgelse blandt borgere i hele EU om deres syn på kulturarven. *[Eurobarometer sept.-okt. 2017 – 27.881 adspurgte i EU, heraf 1.002 adspurgte i DK].*

Undersøgelsen viser bl.a., at danskerne ligger langt over EU-gennemsnittet, når det gælder om at bruge kulturarven (DK: 49 % mod EU: 31 %). Danskerne er også mere involveret i frivilligt arbejde på kulturarvsområdet end EU-gennemsnittet (DK: 10 % mod EU: 5 %).

Undersøgelsen peger samtidig på, at danskerne i højere grad end EU-gennemsnittet mener, at beskyttelse af kulturarven er et anliggende for de nationale myndigheder (DK: 61 % mod EU: 46 %) og lokale og regionale myndigheder (DK: 47 % mod EU: 39 %).

Vi må vente med at gøre status på kulturarvsåret indtil næste år. Vi har i den danske opfølgning på

året bl.a. taget udgangspunkt i den interesse, som civilsamfundet har vist for initiativet.

Samlet set er jeg enig i, at kultur og kulturarven er væsentlige områder, som yder et positivt bidrag til borgere og samfundet.

Jeg kan også bakke op om, at kulturarven som en ”underligger” kan bidrage til en større bevidsthed om det fælles i EU. Og til en dialog om baggrunden for, at EU overhovedet er blevet sat i verden.

Jeg mener samtidig ikke, at kultur og kulturarven skal gøres til et af EU’s kerneområder. Det er i øvrigt også i overensstemmelse med traktaten, der fastslår, at kultur er national kompetence. Og at EU i forhold til kultur kun skal have en understøttende og supplerende rolle.

[Pkt. 9. Politisk drøftelse om en langsigtet vision for kulturens bidrag til EU efter 2020]

Punkt 9 om den politiske drøftelse om en langsigtet vision for kulturens bidrag til EU efter 2020 hænger tæt sammen med det foregående dagsordenspunkt om kulturarven.

Det bulgarske formandskab inviterer til en debat om, hvilke nye EU-initiativer, der bør sættes i

søen for at koble kultur og andre sektorpolitikker tættere sammen – og dermed sætte et højere ambitionsniveau for kulturområdet.

Formandskabet ønsker også at få et bud på, om der i fremtiden skal være et selvstændigt EU-støtteprogram for kulturen.

Målet er ifølge det bulgarske oplæg, at kulturområdet skal løftes, udvides og udvikles i EU-regi gennem en ”passende finansiering”.

Emnet for debatten hænger tæt sammen med forhandlingerne om Kommissionens forslag til EU’s næste flerårsbudget for 2021-2027. Og til de kommende forslag fra Kommissionen til nye sektorprogrammer – f.eks. efterfølgeren til det nuværende kulturstøtteprogram ”Et Kreativt Europa”, som vi regner med bliver offentliggjort i slutningen af måneden.

Regeringen finder principielt, at forhandlingerne om EU’s næste flerårsbudget ikke skal tages af de enkelte fagministre, men ske samlet i Rådet for økonomi- og finansministre.

I forhold til EU’s samlede budget prioriterer regeringen andre områder som migration og

vækstskabende initiativer. Regeringens fokus vil derfor f.eks. ikke være på at få et selvstændigt kulturprogram.

Jeg vil følgelig på rådsmødet ikke gå ind i kroner, euro og konkrete fremtidige støtteprogrammer, men fokusere på kulturens rolle i EU og bredere bidrag til EU-samarbejdet.

Hvad angår det kommende udspil om fremtidig EU-støtte til kulturområdet, vil Folketinget blive orienteret om forslaget efter vanlig procedure.

[Pkt. 10 Udkast til konklusioner om fremme af EU's fælles værdier gennem sport]

Også på *sportsdelen* er der fokus på EU's værdier.

Punkt 10 om udkast til konklusioner om fremme af EU's værdier gennem sport tager således afsæt i, at fælles værdier og principper er kernen i EU. Og at EU's værdier og principper i høj grad flugter med idrættens værdier.

Formandskabet har med sit udkast til konklusioner ønsket at sætte fokus på idrættens bidrag til at styrke fællesskabet og den gensidige forståelse gennem værdier.

Idræt har en række iboende positive værdier, som samler os, danner os og lærer os om tolerance over

for andre mennesker m.m. Idrætten udøves bedst, når vi mødes og er lige, frie og har respekt for hinanden. Og idrætten kan samle os om det, der normalt skiller os ad.

Idrætten har derfor et stort potentiale til at skabe forståelse mellem mennesker og til at fremelske fælles værdier, og derfor kan vi bakke op om konklusionsudkastet.

[Pkt. 11. Politisk drøftelse om kommercialisering af elitesport og den europæiske idrætsmodels bæredygtighed]

Til sidst vil jeg om **punkt 11** nævne, at formandskabet har lavet et diskussionsoplæg om kommercialisering af elitesport og den europæiske idrætsmodels bæredygtighed.

I oplægget tegnes et billede af, at den kommercielle professionelle idræt som overbygning på breddeidrætten truer breddeidrætten på dens eksistens.

Formandskabets argument er, at midlerne ikke flyder nedad mod bredden, men derimod koncentrerer sig i toppen på få sportsgrene.

Fra dansk side har vi noteret os formandskabets ønske om at drøfte emnet. Det er dog ikke en

problemstilling, som i dansk optik er fremherskende. Breddeidrætten finansieres i Danmark primært af offentlige midler og er dermed mere eller mindre uafhængig af eventuel tilførsel af midler fra den professionelle idræt.

På den baggrund vil Danmark deltage i drøftelsen med udgangspunkt i nationale erfaringer og bidrage med nuancering af de udfordringer, som idrætten står over for, set med et dansk perspektiv.